

Nov obrambni zakon, stari politični pritiski

Slovenska vojska Medtem ko ministrstvo za obrambo rešuje SV z novim zakonom o obrambi, vanjo še vedno preveč posegajo politične lovke

LJUBLJANA – Pred skorajšnjim dnevom Slovenske vojske (SV), ki je že tretje leto na najnižji ravni zmožnosti delovanja, bo državni zbor skupaj z vrhovnim poveljnikom obrambnih sil Borutom Pahorjem na izredni seji prihodnji teden pretresel stanje v SV.

DEJAN KARBA

Istočasno ministrstvo za obrambo pospešeno končuje javno obravnavo novega zakona o obrambi, v zakulisju obrambnega sistema pa, čeprav aktualni načelnik še ne izpolnjuje pogojev za upokojitev, poteka politični boj za njegovega naslednika.

Imen brigadirjev oziroma generalov, ki bi po njegovi upokojitvi lahko zamenjali aktualnega prvega vojaka v državi generalmajorja Andreja Ostermana, ni malo (brigadir Ernest Anželj – Armbrust, brigadir Milko Petek, generalmajor Dobran Božič, generalmajor Alen Geder ...), politični opciji, ki prek lobistov v vojaškem sistemu ministrici za obrambo vsiljuje vsaka svoje kandidate, pa sta dve: v vojaškem sistemu prodornejša desna in za vojaške zadeve čisto nezainteresirana leva. In kje med obema poloma je predsednik države oziroma vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor? Dovolj jasn odgovor na to vprašanje je lanska Pahorjeva odločitev o tem,

da takratnega namestnika načelnika generalštaba SV brigadirja Davida Humarja ni želel povišati v generalmajorja, z izgovorom, da bo to odločitev sprejel šele po tem, ko mu bo ministrica za obrambo Andreja Katič predstavila kadrovski načrt in karierno pot najvišjih častnikov v SV. Oboje je Katičeva Pahorju dostavila že zdavnaj, a danes kljub temu še vedno ni jasno, ali bo Humar 15. maja letos vendarle postal generalmajor ali ne. Naši viri z obrambnega ministrstva pravijo, da ne, saj da je Humar, ki je še lani veljal za Ostermanovega naslednika, preteklost: »SDS mu je prek parlamentarnega odbora za obrambo, ki ga vodi, z vztrajnim in neupravičenim povezovanjem njegovega imena z zavrnitvijo sodb proti nekdanjemu poveljniku

JLA Berislavu Popovu povsem uničila vojaško kariero.«

Generalmajor Osterman še ne gre v pokoj

Kot je za *Delo* povedala ministrica Andreja Katič, je »predlog za povišanje brigadirja Davida Humarja v čin generalmajorja še vedno pri predsedniku republike in vrhovnem poveljniku SV, kjer čaka na njegovo odločitev«, prav tako pa so z ministrstva medlo odgovorili na naše vprašanje, koliko novih brigadirjev letos lahko pričakujejo v SV: »Trenutno odločitev o povišanju v čin brigadirja še ni sprejeta.« Zamenjav Katičeva v kratkem ne pričakuje tudi na vojaškem vrhu: vojsko, ki zdaj šteje 7060 pripadnikov stalne sestave – v to je všteti tudi 53 na opravljanje vojaške službe vpoklicanih pripadnikov pogodbenne rezervne sestave – bo tako še nekaj časa vodil generalmajor Osterman, ki bi pogoje za upokojitev po nekaterih izračunih lahko izpolnil že novembra letos, po drugih pa bi vojsko lahko vodil še dve leti, do svojega 58. leta starosti. »Načelnik generalštaba SV ministrice do zdaj ni obvestil, da v kratkem odhaja v pokoj, zato tudi ne poteka postopek za imenovanje novega načelnika generalštaba.« pojasnjujejo na ministrstvu za obrambo, kjer do 13. maja zbirajo konstruktivne predloge za izboljšanje novega zakona o obrambi. Z njim želijo posodobiti opredelitev obrambnega sistema, dopolniti obrambno terminologijo in na novo ter celovito opredeliti obrambno načrtovanje, spremeniti in poenostaviti pa želijo tudi proces priprave obrambnih načrtov.

Novi zakon o obrambi: brigadir = general

Glavne novosti novega obrambnega zakona (sedanj je star 22 let, dopolnjen pa je bil štirikrat), ki je že strokovno usklajen znotraj ministrstva, predstavljen pa je bil tudi predstavnikom sindikatov, ki delujejo na področju obrambe, prejšnjim ministrom za obrambo in zainteresirani javnosti, so po besedah državnega sekretarja na ministrstvu za obrambo Miloša Bezjaka naslednje: »Posodobljena in dopolnjena je opredelitev obrambnega sistema, na novo in celovito je opredeljeno obrambno

Na ministrstvu za obrambo do 13. maja zbirajo konstruktivne predloge za izboljšanje novega zakona o obrambi. FOTO TADEJ REGENT

načrtovanje, spremenjen in poenostavljen je proces priprave obrambnih načrtov. Skladno s strateškimi in dolgoročnimi razvojnimi dokumenti so natančneje določene naloge SV, spremenjene so tudi določbe, ki urejajo organiziranost vojske, pri čemer je uveden fleksibilnejši pristop, saj se vrsta poveljstev ne določa več z zakonom.« Po besedah Bizjaka novi zakon na novo določa tudi samo strukturo vojske glede na namen sil – sile za bojevanje, bojno podporo, zagotovitev delovanja in podporo delovanju –, na novo opredeljuje sposobnost premeščanja sil in njihovo stopnjo pripravljenosti. Dopolnjeni sta tudi področji vojaškega usposabljanja in izobraževanja: področje

dosedanje civilne obrambe je opredeljeno kot nevojaški del obrambnega sistema, pri čemer bo vlada določala, usmerjala in usklajevala delovanje vojaškega in nevojaškega dela obrambnega sistema, temeljna odgovornost za stanje priprav pa bo na pristojnih ministrstvih. V zakonu je opredeljen tudi postopek dvostopenjskega odločanja o sodelovanju SV v novih mednarodnih operacijah in misijah, prav tako pa nov zakon predvideva drugačen sistem poviševanja vojaških oseb: povišanje v čin naj bi se po novem izvedlo ob razporeditvi na višjo dolžnost. To pomeni, da se podčastniki in častniki ne bi več razporejali na dolžnosti, za katere se zahteva za stopnjo višji čin.

Ker novi zakon o obrambi čin brigadirja opredeljuje kot generalni čin, se na tem mestu postavlja vprašanje, ali se s tem tudi ne daje vrhovnemu poveljniku

obrambnih sil prevelikega vpliva. »Vaša ugotovitev je seveda utemeljena, zato bomo v delovni skupini, ki jo vodim, prek amandmaja na ministrstvo poslali tudi

naše mnenje o tem: povišanje v čin je vendarle stvar tehnične in ne politične narave,« je povedal upokojeni kontraadmiral Renato Petrič.

OBVLADOVANJE BEGUNSKO-MIGRANTSKE KRIZE

V pomoč civilni zaščiti pri obvladovanju begunsko-migrantske krize so do danes napolnili 6500 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske, v pomoč ministrstvu za notranje zadeve pa je SV izvedla dobrih 53.000 napolitev. Pripadniki in pripadnice SV so pri tem prevozili več kot 950.000 kilometrov, pripravili in razdelili

skoraj 185.000 obrokov hrane, dezinficirali oziroma deratizirali skupaj 2.680.000 kubičnih metrov prostora in 116.000 kvadratnih metrov površin, izvedli so 4800 skupnih mešanih patrolj. Trenutno sodeluje na nalogi mešanih patrolj z MNZ v dveh izmenah skupaj 85 pripadnikov SV, na nalogah dezinfekcije nastanitvenega

centra na Vrhniki pa delujejo trije pripadniki SV. Do 31. marca je imela SV, ki je letos za delovanje v miru ocenjena s povprečno oceno zadostno, povprečna ocena za pripravljenost SV za delovanje v krizi ali vojni pa je nezadostna, z delom za potrebe civilne zaščite oziroma MNZ za 13,1 milijona evrov stroškov.